

Csurgó és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Felelős szerkesztő: Hegyi József tanár.
Társ szerkesztő: dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Társadalmunk multja és jelene.

Elvitázhatatlan tény, hogy Csurgó anyagi és szellemi téren egy évtized óta oly hatalmasan fellendült, hogy páratlanul áll a kis városok között.

Kivetkezett régi medréből Épülnék és szépülnék. Középületeink száma napról napra nő. Állami, közművelődési intézményeink folytonosan szaporodnak. Az új és megújított intézmények hatalmas erőket vonzanak körünkbe. — Szóval szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy Csurgó ma már nem csak a megye, hanem hazánk területén is, messze maga mögött hagyta a hasonló méretű városkákat, a megye területén pedig a székváros után, méltán az első hely illeti meg.

Sajnos azonban az anyagi és szellemi fejlődés sehogy sincs arányban a társadalmi élettel. Mig az előbbi téren hatalmas productio állt be, addig társadalmilag határozottan visszafelé fordultunk.

Társadalmi életünk határozottan rossz. Legyünk őszinték, e téren is páratlanul állunk a kis városok között.

Hajdan a társadalmi tevékenység, a társulás barátságos köteléke tartotta össze a kis városkákat. Ma az egymástól való idegenkedés, a visszavonulás és hideg közöny a fő motívum.

Pedig nagy dolgokat végezhetnénk.

mely hívatta lenne a már már teljesen kihallni készülő társadalmi életet mely álmából felrázni s tette hívni.

Mekkora szellemi erő hever tétlenül! Mily társadalmi anyag áll rendelkezésre, melyet csak mozgatni s fel kell használni, s a helyzet azonnal megváltozik.

Lehetetlen, hogy Csurgó közönsége teljesen az anyagiasságnak és magának élne. Az irodalom és szépművészetek művelése, a társadalom élénkítése nem czélja és hivatása tehát közönségünknek?! Az anyagi jólét előmozdításán, s a személyes érdek biztosításán kivül nincs más kötelességünk?!

Nem, a szellemi élet megteremtése, biztosítása és fentartására is törekednünk kell.

Városunk a szellemi erőknél valótlóságos kis emporuma. Minden kellék meg van, hogy megteremtjük az új életet. A talaj meg van, csak reá kell állani. Csak önbizalom, kitartás és tetterő kell.

Eddigi törekvéseink, melyek a társadalmi élet felelevenítését czélozták, sikertelenek voltak, mert hiányzott a munkakedv és szellemi érzék. Ha a társadalom érdekében mégis létesítenünk valamit, a személyes érdek és ambicio, torzsalkodást és visszavonást szült, mely az új intézményt csirájában megölte.

Régibb keletű intézményeinket, az egy Casino kivételével, — mely a nélkül, hogy inpozansabb életjelt adna magáról, a nélkül, hogy a személyes találkozóson kívül, a családnak és a nagy közönségnek is szórakozást nyújtana, — ma már csak hírből ismerjük. Ime a tények: Régi dal-egyletünket feloszlatta a személyes torzsalkodás. Majd Főnixként feltámadott hamaiból az új dalárda, s meg öli a közönyt, a nemesebb intézmények iránti jobb érzék hiánya. Torna egyletünk meghalt mielőtt életjelt adhatott volna magáról. Műkedvelő társulatunk alig alig volt képes egy-kétszer a nyilvánosság elé lépni, s letűnt az élet színpadáról. Kisérletet tettünk egy irodalmi kör létesítésére, — mely hívatta lett volna, felolvasó, szavalló estélyeket rendezve a művelt közönség igényeinek szolgálni. Haszontalan fáradozás, nem sikerült. Az az előtt egy évtizeddel alakított Csurgó című, helyi lap nem élhetett meg, megbuktatta a személyes tusa, az egymással való oktalan hajsza.

Szóval rövid idő alatt minden semmivé lett.

Mi ennek az oka? Hát meg mondjuk! A személyes érdeknek a közérdek fölé való helyezése, az egymás iránti bizalmatlanság, hideg közöny, klikk rendszer honosítási mánia, önbizalom, aka-

T á r c z a.

Egy őszhaju ifju története.

— Igaz történet a közelmultból. —
(Vége.)

Irta: H. Szóók Luiza.

Alig vetődött az alkony fátyla a táborra, izgalmas suttogás, csoportosulás volt észlelhető az ezred legénysége között. A tisztek komoran, szótlanul sorakoztak az ezredes sátora köré. Csak a segédtiszt hiányzott. Vajjon mi történhetett? A jó barát, a legjobb pajtás, a jeles hadfi, az ezred legkedvesebb tisztje fogva volt. Nem tudta senki miért? Még az este, mikor az ifju sátorába tért, sürgős rendelettel megidézett a fővezéri kar irodájába, a hol minden előzetes tájékozás nélkül elkérték kardját s fogolylá nyilvánították.

Mint a derült égből a villámcsapás, úgy érte a fiatal századost e váratlan esemény, kit a letartóztatást végző hadbíró jegygyűrűjének beszoigaltatására hívott fel.

Hogy e kínos rejtély megoldásához mielőbb eljuthasson, némán vonta le ujjáról kincsét az ifju s végső pillantást vetve arra, megdöbbenéssel látta, hogy jegygyűrűjének bel-

sejébe azon hazafias liga neve és tagszáma van vésvé, a melyeknek tagságát elfogadni halálos büntetés terhe alatt tiltva volt a császári hadsereg tagjainak.

Átcsikázott agyán az a gondolat e pillanatban, hogy jegyese véletlenül jutott-e ezen gyűrűhöz? Vagy talán jegyeseinek édes atyja azért adta ezen gyűrűt, hogy ezzel jelezze, hogy az ő családjába lépett ifjunak nem szabad többé az osztrák ezredben szolgálni.

Ezen gondolatnál nem tudott tovább menni. Nem az élet elvesztésétől felt hanem attól, hogy híre futamodik annak, hogy őt halálra ítélték a jegygyűrűje miatt és ez megöli imádott hitvesét. Csak annyi volt kétségtelen előtte, hogy a táborban alkalmazott titkos rendőrség valamely tagja ismerhette fel a gyűrűt, midőn azt a lelkész elé tették s az jelentette fel a parancsnokság előtt.

Néhány percz mulva összeült a haditörvényszék.

A vádbeszéd ép oly rövid volt, mint a vádhatározat. A hadi szabályzat szerint halál büntetés illeti azt, a kinek az említett tagsági jelvényt képező gyűrű találtatik; tehát a hadbíró halálítéletet hozott javaslatba.

Védelmére az ifju csak annyit mondott, hogy nem volt tudomása a gyűrű jelvényességéről.

A hadbíró néhány szóval kétségbe vonta

e védelem igazságszerűségét, halálbüntetést indítványozott. Rideg formalitással ejté ki rangszerinti sorrendben a nyolcz bíró közül négy a „halálra“, a másik négy a „váfogságra“ ítéles szavait. Halálos esend közepe nyilvánította ki az elnök, hogy ő döntő szavazatát csak reggel fogja kimondani, addig pedig felfüggeszti az ítélet végrehajtását.

Néhány percz mulva az ítélet színlelyűl szolgáló sátor mellékhelyisége valódi siralomházzá vált.

Ejjel halk léptekkel osont be a szomszédos tiszt sátorból az ezredes a siralom helyére és elfojtott, de meghatottságtól reszkető hangon ilyképen szólalt meg:

— „Nem hiszem, hogy csalódom. Ártatlannak tartalak. Menekülj! Ketten egyesült erővel kifeszítjük a sátort tartó vasrudakat esendben s usszad át a Dunát. Az éj sötét, menekülj fiam! Az ilyen vitéz katonára szükség van a szegény hazának . . .

— Ki tudja helybenhagyják-e, ha én váfogságra szavazok?

— Életadóm, második kutyám! rebegette az ifju, én nem menekülök! Ha menekülni próbálnék, úgy magamra venném az árulás vádját s beszenyezném azon tisztikar tekintélyét és hagyományos hűségét, melyet személyem által sohasem fog érne jogosult szemrehányás!

raterő, munkakedv hiánya, stb. emberi gyarlóságok.

Ne maradjunk el egyik téren se, tartsunk lépést anyagi és kulturális fejlődésünkkel. Tegyük kísérletet. Igyekezünk csak kissé összetartani, vetkőzünk le az egymás iránti bizalmatlanság durva köpenyét, a közérdek érdekében és javára, szabadítsuk ki magunkat a személyes érdekek ápolásának szenvedélye alól, engedjünk egy keveset abból, a mindent csirájában elfojtó rideg közönyből s igyekezzünk ne csak magunknak hanem a közönségnek is élni, s megteremtettük a társadalmi életet.

Ha Csurgó és vidékének közönsége csak egy csepp jóakaratot tanusít, ha a helyi társadalmi élet tagjai egy parányi akarat erővel járulnak a társadalmi élet megteremtéséhez, úgy könnyű lesz mindazt az intézményt megalkotni, melyre művelt közönségünknek feltétlen szüksége van. Csak kezdjünk hozzá. Bátorság és kitartás!!

Dr. Nagy Sándor.

Belső-somogyi ev. ref. egyházmegye közgyűlése Csurgón 1893 szept. 15-én.

Messze kiható, mondhatnám epochális dolgot mivel a fentnevezett közgyűlés, midőn nagynevű kultuszminiszterünk kezdeményezésére kimondotta egyhangulag, hogy hozzájárul kész örömmel az általa tervbe vett országos nyugdíjintézetnek az autonom felekezeti, törvényhatóságok, községek és alapítványok által fenntartott középiskolák, kereskedelmi középiskolák és felsőbb leányiskolák részére kidolgozott tervvázlatában kimondott pontozatokhoz.

Kimondotta nevezetesen, hogy:

1. Fizetési évenként a főgymnasium tanárainak, ez idő szerint 11-nek, törzsfizetése után az 5° -nyi összeget.
2. Megengedi, illetőleg határozati erőre emeli, hogy a főgymnasiumi tanulók a tan. nyugdíjintézetre az eddigi 1 frton túl évenként 2, s így összesen 3 forintot fizessenek.
3. Tudomásul veszi, illetőleg beleegyez, hogy az eddig jobbra tanárok befizetési által, 8000 frtra szaporodott tanári nyugdíjintézet tőke, a miniszter úr által a tanárok részéről, fizetésüknek 300 frton felüli

része után, valamint fizetésüknek minden szaporulata után egyszersmindenkorra kívánt 13 rész fizetésére fordíttassék.

4. Végül a tanári kar megelőző egyik ülésében kimondotta s az egyházmegyei közgyűlés tudomásul vette, hogy az alappfizetések után a tanári nyugdíjintézet 8000 frtnyi tőkéből fennmaradó rész a főgymnasiumi pénztár javára engedessék át.

Ime ennyi az, a mi a jelzett közgyűlésen vezetett. Kevés és mégis sok. Kevés, alig egy órai vita kellett hozzá, de éppen azért nekünk tanároknak s még inkább a csurgói főgymnasium tanúgyének végtelenül kedves, fontos szolgálatot tett a kevés számú, de annál lelkesebb tagokból alakult közgyűlés. Egy tanintézetet alapítani szép dolog volt, fenntartani még szebb, de ugy fenntartani, hogy annak jövője is biztosíttassék, beláthatlan időig legszebb dolog.

Azt mondta a classicus világ egyik remekírója: non minor est virtus, quam querere, parva tuere: azaz nem kisebb dolog megtartani, mint szerezni valamit. Tökéletesen igaz! Azért még egyszer köszönet az időt, fáradságot nem kímélve megjelent tagoknak s az egyházmegye újonnan választott esperesének úr. Begedi István úrnak és az egész ügyet előkészítő s megelőzőleg tartott igazgató-tanács ügybuzgó tapintatos elnökeinek úr. Verbay István úr. tan. elnök úrnak.

Beszélgés tárgyát képezte még nevezett úr. tan. ülésen a főgymnasium épületének hová építtetése: de, miután az ügy az idő rövidsége miatt nem volt előkészítve, a végleges döntés a legközelebbi, októberben tartandó úr. tan. ülésre halasztatott.

H. P.

Iparunk és iparosaink.

Azt hisszük nem lesz érdektelen, ha pár szóval megemlekezünk a vidék de különösen Csurgó iparáról, ha megvilágítjuk egy kissé a helyzetet s ha elősoroljuk az okokat, a melyeknek következtében iparunk fejlődéséről nem szólhatunk kellő méltánnyal.

A tapasztalás azt mutatja, hogy az ipar fejlődésénél sokszor lényegtelen dolgok játszó a főszerepet, s hogy sokszor a nem is olyan nagyon fontosnak látszó okok adják meg a mozgató erőt a további fejlődésre, vagy viszont annak megakadályozására. — Vannak egyes városok, hol az iparosok nagyobb részben mind birnak iparuknak fejlesztésére megkivántató eszközökkel; vannak hatalmas munkaerők, van elégséges tőkéjük s dacára mindennek mégis folyton, napról napra hanyatlik iparuk s nem tudnak a kor s viszonyok kívánalmainak megfelelő lépés-

ben haladni és boldogulni: míg ezzel szemben vannak városok, hol az iparos osztálybelieknek nagyon is mostohán mérte ki a sors azon elebbi fejlődési tényezőket s mégis virágozik iparuk.

Csurgó város iparának fejlődése nem áll azon a ponton, a melyet az előrehaladottság tekintetében más hasonló kis városokhoz viszonyítva el kellett volna érnie s ezt — a meglehetősen jó közlekedésügyi eszközeinek dacára — köszönheti egy csekély mértékben annak, hogy nagyon kicsi a vidéke, illetve, hogy vannak közelében több a szó szoros értelmében vett iparos városok, de másrészt és legnagyobb részben köszönheti ezt azon hideg partfogásnak es rideg közönynek, a melyben a nagy közönség részéről dacára annak, hogy igyekezett minden nehézséget leküzdeni.

Pár évtizeddel ezelőtt minden város, minden község annyi iparczikket termelt, a mennyi szükséges és elégséges volt a helybeli és környékbeli szűk kereskedelmi hatáskör szükségletének fedezésére. Manapság azonban a nagy iparüzletek, gyárak és vállalatok létesüléseivel gyökeresen megváltozott minden s a mi a kisebb helyi iparosokra nevezetleg legkárosabb — megváltozott a közönség gondolkodásmódja és az iparosokkal szemben tanusított partfogása is s ezzel újat vágják a kisebb ipar fejlődésének, a kisebb iparosok törekvésének és munkásságának s tevékenységét a legszükségesebb, mindennapi nélkülözhetetlen cikkek előállítására szorították. S ha a kisebb, helybeli iparos megfelelő munkaerővel és tőkével igyekezett volna is lépésben haladni előre, nem tehetette azt a közönségnek vele szemben tanusított magatartása miatt, vagy leginkább — mondjuk ki az igazat — a közönségnek nagyvási mániája miatt.

Tekintsünk csak szét magunk között s belátjuk ennek igazságát! Hasztalan várjuk iparosainkat hanyagsággal, vagy fejlődésre nem irányuló tevékenységgel, nem ök, hanem — lehet, hogy talán nem gondolva meg a következményeket — mi vagyunk a hibások, mi vágjuk utját iparosaink törekvéseinek, mi vesszük el munkakedvüket a fejlődéstől és a haladástól. A tetszésvágy a nagyvási mánia következtében elfeledkezünk róluk, elfeledkezünk arról, hogy nagyon is egymásra vagyunk utalva s rájuk nem gondolva, érdeküket szívünkön nem viselve oda fordulunk, a honnan csak az ő káruk és veszedelmük következhetik be. Nem elégszünk meg munkájukkal és fáradozásukkal, elveszünk kenyerüket, csakhogy a divat és a nagyvási mániának engedhessünk. Minden legcsekélyebb iparczikket, minden a körünkől kikerülhető dolgokat máshonnan szerzünk

— Ez ideig két esküre nyitottam ajakam. Az első esküt a te kezébe tettem le Ezredes úr, a második esküt a mai napon arámnak, feleségemnek az isten oltára előtt tettem: több esküre nem kötelezem magam, felelt határozott hangon a fiatal százados, csákJát leemelve és mélyen meghajolva az ezredes előtt.

És nem sikerült rábeszélni a menekülésre No hát az isten áldjon meg édes fiam, te legnemesebb, legbátrabb tisztje vagy az ezredemnek, felelt az öreg ezredes melegen kezet szorítva az ifjúnak.

Magára maradt a segédtiszt kinos gondjajaival, lélek ölé szenvedéseivel . . .

A hajnali ébresztő trombita szó után néhány percre már összeült a melléksátorban a haditörvényszék s a hadbírák egyike elővezettni rendelé a fogoly századost.

Delcegen, öntudatos nyugodtsággal jelent meg az ifjú bírái előtt, hogy végítéletét meghallgassa. Vonásai elszántságán meglátáztott, hogy el van készülve a halálra, de hogy ez mily lelki küzdelmekbe került arról hullámos haja tanuskodott, melynek gyönyörű szöke színe egy rövid éj alatt galamb fehérre vált.

A várfogságra szóló ítéletet legott a fővezér elé terjesztették, a ki az ítélet file hallatára ilykép változtatta meg az ítéletet:

— „Sz . . . E . . . századost szabadnak nyilvánítom! Nem azért, mintha a büntetést meg nem érdemelte volna, hanem azért, mert az ezred tisztikarára nem akarok szégyent hozni az által, hogy közülök egy kötelesség áthágás végett kivégeztetett! Az ellenség elé a százados fogja vezetni az első csapatot; ott aztán biztosan hullani fog a fergese! Rendelkezésére adom századát! Vegye vissza kardját.”

A bírák megütözéssel néztek egymásra a fücsa ítélet fölött, csak az öreg ezredes arcán villant fel az öröm sugára, hogy védenze megszabadult szerencsésen.

Hát ez is kegyelem?! Kinos hörgés hallatszott fel a vádolt melleből. Szemei lecsukódtak önkénytelenül és borzasztó álomnak tünt fel előtte az egész! S ha ezredese gyorsan mellé nem lép, összerokad az önértetén mélyen sértett tiszt.

Küsse fel kardját százados úr s teljesítse kötelességét! hallatszott a fővezér parancsa.

Az ifjú felnyitotta szemeit s tevedező tekintettel nyult kardja után.

De rövid pár pillanat múlva átalakult.

A kard markolatát megszorítva, eszébe jutott hitvesének bucsucsóka, melyet kardjára lehelt az ő kértére! Szíve feldobbant. A vér arcába szökött; összeszorított ajak-

kal mormolá: azért sem halok meg! Most már tudom miért kell elnem?!

Sietve kötötte fel kardját. Katonás állásban tisztelgett a fővezér és hadbírák előtt s pár perc alatt lovára pattanva örömtől dobogó kebelével vette át az előcsapat vezényletét.

Az előrendelt csapat csodálkozva nézte eleinte a tegnap még szép szöke fürtű s ma hófehér hajjal megjelent ifjú századost — de meghallva annak harsány hangon kiejtett lelkesítő szavait. „Előre fiúk, a magyarok istene vezéreljen bennünket!” — rohanva indultak a távoiból kibontakozó ellenséges had felé

Ki tudná ma megmondani teljes félszázad múltán, hogy mi volt az oka annak, hogy az egymás ellen rohamfutásban közelítő ellenségnek tartott halvány arcú ifjak csapatai alig 3 lépésnyire megállottak egymástól és az ősz haju ifjú százados huszárjai éles kardjaik helyett, miért fogadták ölelő karokkal elleneiket?!

A harcok lezajlása után csendes emberré lett. Híven és boldogan szerette nejét, ki előtt nem volt több titka, mint az az egy:

hogy miért öszült meg egy éj alatt oly váratlanul?! . . .

be, e akhogy ki legyen elégtive tetszészvágyunk s hogy beszeltessünk magunkról. — Hódolunk a ferde nézeteknek nem gondolva meg, hogy hasonló kiállítású dolgokat és czikkeket, vagy még jobbakat és tartósabbakat jutányosabban, könnyebb módon helyben is megszerezhetünk s e mellett — az iparunknak ily módon való emelkedésével és fejlesztésével — még a magunk és vidékünk tekintélyét is növelnénk.

Míg aztán a szükséges pártfogás hiánya miatt onmagunk ássuk meg iparunk fejlődésének sírját, addig mi semmisítjük meg iparosainknak mindezek daczára is iparkodó törekvéseit, magunk állunk ezen törekvésnek útjába, mert nem elegendünk meg azzal, hogy nem segítjük, hanem e mellett még kicsinyeljük is őket. Hogy ne kelljen tőlük vásárolni, vagy náluk dolgoztatni, nagyon természetesen ok gyanánt azt kell hangoztatnunk, hogy nem érdemlik meg a pártfogást, hogy nem tudnak megfelelni hivatásuknak — A pelda ragadós, az ember természeténél fogva ugy van alkotva, hogy a rosszat könnyebben ellhiszi, mint a jót s aztán a nélkül, hogy próbát tenne szintén máshová fordul s máshonnan szerez be minden iparczikket hasonló okok elmondásával s aztán a végeredmény nem egyéb, mint iparosainknak és iparunknak veszedelme. Megakasztjuk őket fejlődésükben és tevékenységükben, elveszünk munkakedvüket, elveszünk a bennük még meglevő jobb jövő reményének utolsó vigaszát is.

A mely helyen az iparral kezdet fog a meleg pártfogás, a hol igyekszik azt méltányolni és serkenteni ott fejlődik is az, eléri ott versenyképességét, virágzóvá teszi a társadalmi életet s megveti alapját a vidék nepe boldogságának

Ezt nélkülözzük mi, ez mutat egy még csak homályban lappangó veszedelemre — vidékünk jólétének lassu megsemmisülésére.

A természet mostohán bánt velünk, elvette egyik éltető elemünket, könnyes szemmel állunk meg a még csak nem is ogy reggen virágzó és jólettel biztató hegyvonalunk előtt s így százszorosan fájóbban érezhetjük ezt a másik kísértő remet — iparunk fejlődésének aláhanvatlását és megsemmisülését.

Ne engedjük hát ezt megtörténni, rajtunk függ, hogy lassan-lassan ismét virágzóvá telessük hanyatló iparunkat s ha a természet egy helyen meg is vonta tőlünk áldását, a magunk akarat erejével és törekvésével pótolni fogja ezt másban, hogy városunk lépten követhesse más városok fejlődését s hogy vidékünk is örvendhessen a más vidék iparának fejlődésével elért — jólétnek és boldogságnak!*)

Dinnyés Jenő.

C s a r n o k.

Balaton emlékek.

(Csöndes reklám.)

Nem rég tértem vissza a Balatonról s a mennyire nem győztem betelni e tó és vidéke szépségével, annyira nehezen tudok beletörödni, hogy el kellett hagynom. Ugy éreztem magamat ekkor, mint mikor valamely rég látott kedves ismerőssel találkoztunk a vasuton s mikor, még alig tudtuk kibeszélni magunkat, el kell válnunk hosszú időre, mert szóla a vasuti esőngettyű.

Valóban nagy áldás ez a tó az egész vidéknek, s kivált a mi Somogy megyének, melynek alig van folyóvíze, mert a Dráva a szélire esik, aztán üdülőhelye is alig van. S így nem csoda, ha azok, kik épen valamely speciális furdőre nincsenek utalva, nagy számmal keresik fela balaton-parti furdőket, úgy hogy városunkból is sok és sok család ugyszólva átköltözött a nyárra a Balaton somogyi partjára, melynek az a jó oldala van, hogy ez a part furdésre alkalmasabb s a kilátás Zalába, különösen egyes pontokról megragadó. Aztán a kirándulásra annyi az ok s könnyen akad alkalom.

Fajta helyet elhagynom s ne csodálkozzék az olvasó, ha nem tudok elragadtatás nélkül szólni e helyről s itt-ott superlativusokban beszélek. Igaz, van hazánkban sok szép vidéke s egy part en is láttam. Tudom érteni, ha valaki, mint Petőfi, az Alföldön nőven fel, ezért lelkesedni tud; sok szép emlék köt az erdélyi hegyek és völgyekhez s van valami e „bércek erdők szomorú hazájá"-ban, mi az embert ellenállhatatlanul visszavonja. De nekem az előbbi igen egyhangú s utóbbi oly szomorúnak látszik. Az mintha nem volna elég költői, ez bús emlékeivel komorító hatást gyakorol.

Aztán Balatonunk csak egy van; a hatalmas vízmedenczét a legváltozatosabb vidék veszi körül. S az egész táj oly napsugaras, oly derült. Mint valami szép velencei tükör díszes keretbe foglalva. S még hozzá az az egészséges, tiszta ideg-edző víz, melynek hullámcsapása versenyez a tengeri furdő erejével. S köröskörül a gyönyörű panoráma. Valóban egyesülnek itt az egészségügyi, a gazdasági, a realis és az ideális tényezők, hogy páratlaná tegyék a területet széles Magyarországon.

Egyfelől kék színbe játszó hegyek, megrakva, mintegy behintve kis fehér prés-házakkal; a völgyekben kedves mosolygó falucskék, itt-ott egy-egy nagyobb furdőtelep; a magasba érdekes alakú hegyek emelkednek, szokatlan alkotású fejjel, bazalt sziklakkal vagy váromokkal koronázva; más oldalon a messze nyújtózó termékeny síkság; közbül a nyugalomban is hatalmas és haragjában is érdekes víztenger.

Valóban nem lehet csodálkozni, hogy Jókai, kinek a természet iránt is oly kiváló érteke van, e vidékért különösen lelkesedik, legszebbnek találja szép hazánkban s azt mondja róla, hogy olyan mint a mosolygó menyasszony.

A tó vize a szerint, hogy nyugodt vagy háborog; derült az idő, vagy esős; a nap forró sugarainak hatása alatt elpirul, vagy a hold bágadt, szelid fényt tükrözi vissza fodrain, más és más színt vált. Így van ez a környekkel is, melynek hegyei a nap más és más órájában megannyi különböző panorámát mutatnak, ha a somogyi parton állunk. Mert nem hiába mondják itt: szép Zala Somogyból.

Ha valaki együttesen akarja föltalálni a bájos tájképet, mely az olaszországiával versenyez, s az üdítő vizet, melynek hatása a tengeréhez hasonló és sok ásványforrást rejt magában; helyet, mely a testet és lelket jobban felüdíti, mint a külföld híres furdői: jöjjön ide és nem fogja megbánni ez utat, sőt vissza fog ide vágni s állandó nyári lakója lesz e helynek.

S ha valakit érdekelnek népünk ősvonásai: a halászfélet, az érdekes révész alakok, a halász-tanya s a hogyi pince-szerek; vagy nem közönyös a mult iránt s nem halad el érzéketlenül egy Szigliget vagy Csobáncz mellett: még inkább jöjjön ide.

Itt tős-gyökeres, munkás, becsületű, ősi szokásaihoz szilárdul ragaszkodó magyar nép lakik; itt a merengő megtalálja Tihany visszhangját, mely panaszára hivenzöng vissza, itt a költői kedélyt Csokonai, Kisfaludy S. és Garay szelleme lengi körül s a szép mult borongó árnyai suhannak át a vár romok közt a holdvilágos éjen; megjelennek a délezeig lovakok ékes öltözetben, kócsagtollas kalpaggal fejkön, mentével vállokon, mellettök az ós viseletű hölgyek lovagolnak fiázukoló aranszöru paripán s fátvolutak lengti a balatoni szellő; vagy megharsan a harczi sip, riadót fujnak, s trombitaszó és dobpergés közt nyomulnak a völgyben a sisakos vitézek, talán a közel dülő török ellen; a vár ablakából kendőjével integet az otthon maradt várurnó, míg a menet elvész a porfelhőben, az ablak becsukódik s minden elcsendesül, csak fűn a vár felett sivit a vércse, leut zög a Balaton

s a hullámokat a sirály verdesi szárnyai-val....

A várak ma már romban hevernek s a hegyoldalon a szőlőházakban (valamikor legalább azok voltak!) bekés nép lakik s a kápolnában hajnalon a munkára hívó harangszó kondul meg. E vidékre is rányomta bélyegét a siető jelenkor. A partokon új meg új furdőtelepek, házak emelkednek, a harczi sip helyett a gőzös fűtjeje húsítja a levegőt. S hogy a kép teljes legyen s az árnyeket se felejtjük: a szőlőhegyekben mutatkozik e vidék veszedelme, a fillókszéra.

Évtizedek munkája kell ahhoz, míg a csunya rovar pusztításait némileg pótolni lehet.

A Balatont, a szép „hableányt“ kezdek odahagyni lakói; megindult a kiköltözés.

De azért nincs ok az elcsüggedésre: megindult már néhol az amerikai „telepek“ lerakása.

Aztán a mit e vidék elveszített borban, még visszanyerheti, pótolni fogja tán, legalább részben, a lenézett — viz. A Balaton mellékén csinos, új, modern furdők fognak épülni ellátva a szükséges kényelemmel; a tavat egymást erő gőzösk szeldelik át s majd mind nagyobb mértékben emelkedik a nyári bevándorlás.

A kik szeretik e vidéket és népét, pedig érdemes reá, nem fognak üdülés végett messze vidékre menni, hanem meg-meglátogatják a kis magyar tengert, a bánatában is mosolygó hableányt, a Balatont.

Tehát a viszontlátásra — a legközelebbi nyáron!

K. J.

H i r e k.

— **Mindazoknak**, a kik a lap 1-ső számát megtartották, a 2-ik számot is megküldi a kiadóhivatal, a kik ezt is megtartják, előfizetőknek fognak tekintetni, tehát a tévedések elkerülése végett kérjük a lap előfizetési díját mentől előbb beküldeni.

— **Kossuth születésnapja.** Az ország különböző vidékeiről érkeznek a tudósítások azon hazafias ünnepélyekről, melyeket itt-ott rendeztek an. ak öröme, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfia Isten kegyelméből betöltötte életének 91-ik évét, folyó hó 19-én. Eltesse Isten még sokáig a dicső aggastyánt s találjon örömet és meglegedést élte hátralevő napjaiban.

— **Megnyitási ünnepély.** Az új vendéglő helyiségének ünnepélyes megnyitása tárgyában a kaszinó választmánya f. hó 19-én gyűlést tartott, melyben határozatilag kimondatott, hogy a megnyitó ünnepélyt maga a választmány fogja rendezni november havában, Katalin napján. Az ünnepély hangversenyből és táncmulatságból fog állani. Az igen érdekesnek ígérkező program összeállítására valamint a rendezésre egy bizottság alakítottott a kaszinó nőtlen tagjaiból, kik f. hó 26-án fognak gyűlést tartani a program részletes megállapítása végett. A programot annak idejében közölni fogjuk. Az igen érdekesnek és kellemesnek ígérkező mulatságra felhívjuk ugy a helybeli, mint a vidéki érdeklődő közönség figyelmét. A kaszinó választmánya által a rendező bizottságba eddigelé beválasztottak: Báthory Gyula, Dinnyés Jenő, Dr. Goldmann, Hegyi József, Dr. Hirsch Alfréd, Hoffmann N. Dr. Kovács Henrik, Maverhofer Ödön, Metzl Kamill, Ruzitsky Richárd, Salamon Ferencz, Simák Tamás, Schreier Bela, Strém Dénes.

— **Szintársulatunk** a közönség állandó tetszése és elege rokonszenves pártolása mellett működik s hihetőleg e hó végeig fogja szórakoztatni városunk közönségét. Lapunk előbbi számában említettek kivül szüretkerültek még a következő darabok: Náni, Kis madaram, Madarász, Kornevillei harangok, Arany szabadság, Suhancz, A Szultán. A tagok mindannyian a tőlük megszokott ügyességgel és képzettséggel oldották meg feladataikat s ezáltal ismételtel kiérdemelték a közönség elismerését.

*) Habár nem is osztjuk mindenben cikkiró kissé egyoldalulag felfogott nézetét. — amennyiben figyelmen kívül hagyja azt, hogy a kis iparosok némelyike valóságos bizalmatlanságot önt a nagy közönségre s elrontja a nagy többség renoméjét, s ebben rejlik egyik oka a közönség közönyének és nagy zási mániájának — mindazonáltal nagyon is helyen valónak tartjuk a különben értékes cikk közlését.

Szerkesztő.

— **Premier.** Folyó hó 21-én került szíre Hegyi József tanár új vigjátéka a közönség osztatlan tetszése mellett, mely sűrű tapsokban és kihívásokban adott kifejezést a szerző iránti elismerésének. A darabról a bírálót különben nemsokára közölni fogjuk legjelesebb irónóink egyikének tollából.

— **Lédíjazás.** A „somogy megyei gazdasági egyesület” 1893. évi szeptember hó 27. napján délelőtt 10 órakor Kaposvárott tenyészkancaikat díjaz, mely ezekre 30 db 10 frankos aranyat fordít. A díjak következők: I. díj, egy anyakanczára 12 drb. 10 frankos arany. II. díj, egy anyakanczára 10 drb. 10 frankos arany. III. díj, egy anyakanczára 5 drb. 10 frankos arany. IV. díj, egy anyakanczára 3 drb. 10 frankos arany. — Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogy megyei volt urbéresnek, vagy ezekhez hasonló körülmények között gazdálkodó somogy megyei tenyésztők tulajdonát képező anyakanczák nyerhetnek fajtkülönbségek nélkül. 2. Az anyakanczák szópós-csikóval mutatandók be. 3. A pályázók tartoznak községi bizonyítvánnyal igazolni, hogy a bemutatott kanczák az illető csikók születése előtt tulajdonukat képezték. 4. Díjazásra az elővezetéskor 4 évnél fiatalabb kancza igényt nem tarthat. 5. Az egyszer már díjazott kancza ugyanazon fokú, vagy alacsonyabb fokú díjat nem nyerhet. — A fentebb elősorolt díjakon kívül dicséret oklevelek is osztatnak minden más somogy megyei tenyésztőnek tenyészkancaik részére is. A díjazást a somogy megyei gazdasági egyesület által kiküldött szakbizottságok eszközlik, melyekhez az alispán által kiküldendő álatorvos is csatlakozik. — Dr. Roboz Zoltán a gazdasági egyesület titkára. Somsich Andor a gazdasági egyesület alelnöke.

— **Katonai lóvásár.** A csász. és kir. közös hadügyminiszterium hozzájárulásával ezennel közhírré tétetik, miszerint a hadsereg lószükségletének fedezése végett a vármegye területén Kaposváron folyó évi szeptember hó 27-én, Nagy-Atádon f. évi szeptember hó 29-én katonai lóvásár fog tartatni.

— **Ellenőrzési szemlék.** A honvédek és közös hadseregbeli katonák idej ellenőrzési szemléje Csurgón a „Restauráció” termében a következő napokon fognak megtartatni I. A honvédeké: Október 10-én Csurgó, Alsók, Ih-Berény Okt. 11-én Gyékényes, Zákány, Porrog. Okt. 12-én Szentmiklós, Berzence, Miháld jegyzőségek községeiben tartózkodókra. — II. A közöshadseregbelieké: Okt. 15-én Csurgó, Alsók, Sarkad, Nagymarton Senta, Ih-Berény, Iháros, Csicsó, Sand, Antalfalu és P.-Szt.-Péter. Okt. 16-án Gyékényes, P.-Szt.-Király, Zákány, Órtilos, Porrog,

P.-Szt.-pál, Bükkösd és Pátró. — Okt. 17-én Szt.-Miklós, Bagola, Liszó, Surd, Belezna, Miháld, Inke, Path, Berzence és Udvarhely községekben tartózkodó katonákra vonatkozólag. A szemle mindenkor reggeli 8 órakor veszi kezdetét és délre fejeztetik be. A katonák községek szerint csoportosítva a fenti sorrendben kerülnek szemle alá.

— **Gyékényesi levelezők.** Irja, hogy az ottani lakosság között nagy a felháborodás és elkeseredettség, mivel a vasút építkezés vállalkozói a munkánál idegeneket, nagyobb részt csongrádmegyebelieket alkalmaznak. — Hogy pedig ennek a felháborodásnak és elkeseredésnek van alapja, eléggé bizonyítja az, hogy a munkásokat ennet hozatják, a hol legnagyobb mérvű volt s a hol még most sem szűnt meg a kolera-járvány, továbbá, hogy nem igyekeznek e népek munkát és foglalkozást adni most, midőn olyan nagyon rászorultak arra a falat kenyérre. Igyekezik a hatóság minden tekintetben segíteni e szegény porraégett szerencsétleneken, tehát talán jó volna a fentebbre vonatkozólag is egy pár szót emelni az érdekükben.

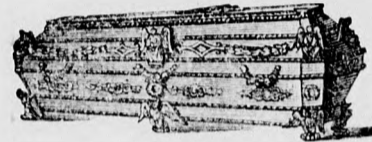
— **Harcz a pénzügyőrök és csempészek közt.** Folyó hó 17-én este 6 és 7 óra közt a sandi temetőnél Pánovits Gyula, főlvigyzó Pápai János és Czukor János pénzügyőrök-ből álló őrző két görgetegi embert tartóztatott le egy kocsi dohánnyal. A két csempész ellenszegült, sőt csakhamar, nem érdekeltek is mintegy 16-an, arra hálaló kocsikról leugrálva, botokkal, löcsökkel, fejszékkel az őrzőket megtámadták. A megtámadott pénzügyőrök erélyesen védekeztek és bár Pánovits Gyula főlvigyzó és Pápai János pénzügyőr megsebesültek, löfegyverüket — bár erre joguk lett volna — nem használták, mert biztak a nélkül is a tömeg szétverésében. Azonban a túlyomó erő ellen kénytelenek voltak oldalgyerekekhez nyulni s miután a főczinkos Német József inke lakos több helyen megsebesült, társai kocsikra ugorva szétfutottak. Dicséretet érdemel Pánovics Gyula főlvigyzó lélekjelenlete, midőn a túlyomó erővel szemben sem maga, sem társai löfegyverüket nem használták. A pénzügyőrség a harc után Sandra s innen Ih-Berénybe ment nyomozás végett és a tetteseket Inken föltalálva az igazságszolgáltatás kezelihez juttatta.

Szerkesztői üzenet.

Sz. I. Csurgó. „A fájo emlék” című költeménynek úgy tárgya, mint gondolatmenete elég csinos, de a kidolgozás s a versben használt községes kifejezések — nem ütök meg teljességgel a mértéket. A papirkosárba került. — H. J. Visonta. Az előzetesi pénzt megkaptuk. Anyagi és szellemi támogatásáért előre is fogadjuk köszönetünket. Kérjük mielőbb keresse fel dolgozatával lapunkat.

HIRDETÉSEK :

Az igen tisztelt vidéki valamint a helybeli közönségnek becses figyelmébe ajánlom **kész asztalos- és kárpitos butoraimat,** ugyszintén hajlitott nád- és ebédülő székeimet, valamint konyha berendezéseket a legjutányosabb árak mellett. Továbbá elvállalom mindennemű kárpitos munkák javítását, szobák berendezését, termek díszítését, butorok csomagolását, avult nádszekerek ujittatását falappal. — Budapesti és bécsi gyári összeköttetésem által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy butoraimat jóval olcsóbban adhatom, mind a közeli butor-kereskedések. A közönség becses pártfogását kérem tisztelettel **Laszka József,** kárpitos és butorkereskedő.

Ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe **kész KOPORSÓ- raktáromat,** amelyben raktáron tartok minden fajtaú koporsókat a legolcsóbbtól a legdíszesebbig jutányos áron. *Érc-koporsót kívánatra 6 óra alatt előállítok.* **Egész temetés rendezést elvállalok.** Tisztelettel **Cseplics János.** Csurgó, Wesz Ede-féle házban.

Jól berendezett fűszer- és gyarmat áru.

A n. é. közönségnek b. tudomására hozom, hogy Csurgón, a kir. járásbíróssággal szemben, saját házamban, dúsan felszerelt raktárt tartok férfi és gyermek kész uri ruhákból, decz bundából, uri- és gyermek-czipőkből, férfi- és gyermekkalapokból, ugyszintén :

magyar-szabó árukat a polgárságnak, liberiás kocsis öltönyöket, férfi-ruha szövetekből mindig nagy raktárt tartok Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, a gyors és pontos elkészítésért kezeskedem. Üzleti összeköttetésem által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy a fentebb érintett árukat 20%-kal olcsóbban adhatom, mind **Nagy-Kanizsán, vagy bárhol másutt**

Hogy a n. é. közönség a fentebbiekről meggyőződjön kérem számos látogatását s üzletem jó hírneve kezeskedik a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

8 3—2

Tisztelettel

Büchler Mór.

Férfi- és női kész ingek, kézelők és gallérok.

Nyomatott Vágó Gyula könyvnyomdájában Csurgón. 1893.

Gráci és budapesti lottó gyűjtőde.

Nyakkendő, nürnbergi rövidáru.